ЗМІСТ Засідання двадцять п'яте, ранкове (Четвер, 9 квітня 2015 року)

Частина друга

Розгляд:	
питання про обрання суддів	2
проекту Закону "Про націоналізацію майна в Україні держави-агресора та її резидентів"	47
Заява фракції "Опозиційний блок" і групи "Воля народу"	25
Прийняття законів:	
"Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті"	26
"Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років"	38
"Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років"	40
"Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їх символіки"	44
Заяви народних депутатів України щодо голосування	52

Результати поіменної реєстрації

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ ДВАДЦЯТЬ П'ЯТЕ

Сесійний зал Верховної Ради України 9 квітня 2015 року, 12 година 30 хвилини (Після перерви)

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, 12.30. Прошу заходити в зал для продовження нашої роботи. Час, відведений Регламентом для перерви, вичерпаний, тому я прошу всіх заходити в зал і займати свої робочі місця. Будемо розглядати питання щодо суддів.

Шановні колеги! Я прошу залишати кулуари, буфети, заходити в зал для продовження нашої роботи. Судді чекають у визначений час. Я особливо прошу доповідача Руслана Князевича повернутися в зал.

Прошу не мітингувати в залі. Немає Руслана Князевича. Ми всі гуртом чекаємо Руслана Князевича. Він — доповідач з даного питання. Прошу "Опозиційний блок" не мітингувати в залі.

У зал зайшов голова комітету Руслан Князевич, що є важливою подією і розблоковує початок нашої роботи. Отже, шановні колеги, перерва завершена.

Розглядається проект Постанови "Про обрання суддів" (реєстраційний номер <u>2451</u>).

До доповіді запрошується голова Комітету з питань правової політики та правосуддя Князевич Руслан Петрович. Будь ласка.

Депутатів прошу заходити в зал і займати робочі місця.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія "Блок Петра Порошенка").

Дякую. Шановний пане головуючий! Шановні колеги! Якщо можна, просив би все ж таки займати активніше місця, тому що для нас зараз надважливо проголосувати результативно щодо проекту постанови, який вам попередньо розданий.

Мова йде про те, що сьогодні вперше в каденції Верховної Ради восьмого скликання відповідно до Конституції України на розгляд Верховної Ради України внесено проект постанови Верховної Ради України щодо обрання суддів безстроково. Думаю, нема сенсу переповідати конституційний порядок, який передбачає, що право бути обраними безстроково мають лише ті судді, які пропрацювали на посаді судді більше ніж п'ятирічний термін і відповідають всім конституційним вимогам, а також всім кваліфікаційним вимогам, передбаченим законодавством з цього питання.

Мушу вам сказати, що, після того як нещодавно Верховною Радою був прийнятий Закон "Про забезпечення права на справедливий суд", дещо змінилась процедура розгляду цього питання взагалі в стінах Верховної Ради: в Комітеті з питань правової політики та правосуддя і безпосередньо на засіданні парламенту. Якщо пригадуєте, раніше процедура передбачала такі етапи.

Вищою кваліфікаційною комісією суддів подавалися до Верховної Ради відповідні подання. Далі керівництво парламенту передавало їх на розгляд профільного комітету, до предмета відання якого належать питання судочинства. Комітет був уповноважений законом щодо кожного судді, якого рекомендували для того, щоб він міг бути обраний безстроково за рішенням Верховної Ради, надати висновок, який додавався до матеріалів справи. Судді запрошувались на засідання комітету, щодо кожного судді розглядалися його персональна справа, всі скарги, якщо вони надходили. Тобто комітет мав можливість дати всеохоплюючу, як на мене, законну оцінку щодо того чи іншого судді. Після того проект постанови разом з доданими висновками комітету був предметом розгляду в сесійній залі. Закон передбачав, що

сесійна зала безпосередньо мала визначатися до того часу, поки не проголосує за те, щоб обрати суддю безстроково.

Після того як Закон "Про забезпечення права на справедливий суд" був введений у дію в повному обсязі (це відбулося 27 числа минулого місяця), повноваження комітету зводяться до того, що ми тільки готуємо відповідний проект постанови і пропонуємо сесійній залі для того, щоб вона визначилася щодо кожного судді.

Крім того, звертаю вашу увагу, в разі якщо в народних депутатів є заперечення з приводу певних суддів, зміни, внесені до Регламенту Верховної Ради, передбачають можливі варіанти розгляду питання щодо кожної персоналії.

Я з вашого дозволу зачитаю список суддів, які відповідно до проекту постанови рекомендуються для обрання безстроково. Якщо в когось з народних депутатів є якісь застереження щодо персоналій, він може зголоситися, піднявши руку або взявши слово, і попросити вилучити відповідну кандидатуру із загального списку для голосування та, наприклад, рекомендувати проголосувати її окремо.

Є єдина відмінність порядку обрання суддів безстроково, який був до прийняття згаданого закону, від того, який є зараз: у випадку, якщо за суддю не буде віддано потрібну кількість голосів, він вважається необраним безстроково. Це означає, що Вища рада юстиції зобов'язана внести до Верховної Ради подання про звільнення такого судді з посади. Я думаю, що це суттєва різниця, яку обов'язково треба мати на увазі, приймаючи усвідомлено абсолютно законне рішення.

Якщо немає заперечень, шановний пане головуючий, я тоді перейду до оголошення кандидатур суддів за списком, передбаченим проектом постанови. Якщо в когось будуть по ходу мого виступу застереження, він може одразу переривати мою промову і брати слово для того, щоб виступити і оприлюднити ці застереження. Можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка. Тільки давайте порадимося, пане голово комітету: чи ви зачитаєте прізвища, а потім депутати скажуть, які є застереження, чи це буде зроблено під час вашого виступу?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я би рекомендував це робити одразу, щоб ми потім не заплуталися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, приймається.

Тоді, будь ласка, починайте, але зачитуйте список повільно, щоб депутати встигали сигналізувати про застереження.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Добре.

Шановні народні депутати, я прошу вашої уваги! Всі судді, прізвища яких є в проекті постанови, особисто беруть участь в засіданні Верховної Ради. Якщо у вас буде бажання і необхідність поставити якомусь конкретному судді запитання, ви маєте згідно з Регламентом таке право. І в ложі на балконі, і ось тут є мікрофони для того, щоб суддя міг відповісти на запитання парламентаріїв.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу зачитувати.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Проект постанови Верховної Ради України про обрання суддів безстроково.

"Відповідно до пункту 27 частини першої статті 85, частини першої статті 128 Конституції України Верховна Рада України постановляє:

Обрати на посади суддів безстроково (як пропонував головуючий, зачитую дуже повільно, щоб було зрозуміло, про які суди йдеться):

апеляційного суду Дніпропетровської області— Рогову Наталію Миколаївну; Гайсинського районного суду Вінницької області— Дєдова Сергія Миколайовича;

Ківерцівського районного суду Волинської області— Корецьку Вікторію Віталіївну;

Ковельського міськрайонного суду Волинської області— Бойчука Петра Юхимовича;

Луцького міськрайонного суду Волинської області— Артиша Ярослава Даниловича, Плахтій Інну Борисівну, Черняка Владислава Валерійовича;

Нововолинського міського суду Волинської області— Ушакова Миколу Миколайовича;

Нікопольського міськрайонного суду Дніпропетровської області— Рунчеву Олену Вікторівну;

Петропавлівського районного суду Дніпропетровської області— Місюру Катерину Володимирівну;

Амур-Нижньодніпровського районного суду міста Дніпропетровська— Лисенка Вадима Олександровича;

Довгинцівського районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області— Папаригу Варвару Анатоліївну;

Інгулецького районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області — Попова Віталія Валерійовича;

Андрушівського районного суду Житомирської області— Чуб Інну Анатоліївну;

Бердичівського міськрайонного суду Житомирської області— Вдовиченко Тетяну Миколаївну;

Малинського районного суду Житомирської області— Ярмоленка Володимира Вікторовича;

Новоград-Волинського міськрайонного суду Житомирської області — Літвин Ольгу Олексіївну, Мозгового Володимира Борисовича;

Овруцького районного суду Житомирської області— Кулініча Ярослава Валерійовича;

Попільнянського районного суду Житомирської області— Рудника Миколу Івановича;

Ружинського районного суду Житомирської області— Митюк Олесю Василівну;

Богунського районного суду міста Житомира— Костенко Софію Михайлівну;

Мукачівського міськрайонного суду Закарпатської області— Носова Володимира Володимировича;

Перечинського районного суду Закарпатської області— Чепурнова Вадима Олександровича;

Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області..." (Шум у залі).

Щодо Чепурнова?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Щодо Малюка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Давайте тоді я зачитаю.

"Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області— Малюка Віталія Мирославовича". Є застереження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є застереження. Слово надається депутату Левченку. Ввімкніть мікрофон, будь ласка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. ВО "Свобода", 223-й округ. Я хотів би зазначити, що до мене звернулися активісти Майдану, взагалі громадські активісти з Закарпаття і повідомили, що суддя Малюк приймав неодноразово завідомо неправомірні рішення щодо активістів, які нібито чинили опір міліції під час громадських протестів. Ці люди були задіяні в громадських протестах щодо незаконних забудов, незаконних дій регіональної влади на Закарпатті. Рішення судді були потім скасовані в апеляційних інстанціях. Я вважаю, що цей суддя має бути виключений із списку. Прошу виключити цього суддю із списку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Одну хвилинку. Шановне товариство, давайте я вам ще раз поясню порядок, щоб ми правильно організували нашу роботу. Оголошуються прізвища суддів. Якщо щодо якогось судді є застереження у будь-кого з депутатів, він піднімає руку і каже: "Є застереження". Кандидатура цього судді вилучається із списку, який є в проекті постанови, і потім окремо розглядається. Давайте зараз не брати слово, бо потім і так буде розгляд щодо окремої кандидатури. Отже, прізвище ми вилучаємо, а потім проведемо обговорення. Домовились? Так і будемо робити.

Будь ласка, Руслане.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. "Хустського районного суду Закарпатської області — Сідея Ярослава Ярославовича;

Великобілозерського районного суду Запорізької області— Рогозу Анну Юріївну;

Мелітопольського міськрайонного суду Запорізької області— Горбачову Юлію Вікторівну

Оріхівського районного суду Запорізької області — Плечищеву Оксану Валентинівну;

Приазовського районного суду Запорізької області— Васильцову Ганну Анатоліївну;

Токмацького районного суду Запорізької області— Новікову Наталію Валеріївну;

Заводського районного суду міста Запоріжжя— Сінєльніка Руслана Васильовича;

Комунарського районного суду міста Запоріжжя— Кулик Вікторію Борисівну, Наумову Ірину Йосипівну;

Ленінського районного суду міста Запоріжжя— Козлову Наталію Юріївну..."

Олександра Кужель має заперечення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я фіксую собі кожну кандидатуру, щодо якої є застереження. Потім буде обговорення. Дякую.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Оскільки є застереження в нашої колеги Олександри Кужель, ми вилучаємо поки прізвище судді Козлової із списку.

"Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області— Ковалюк Іванну Петрівну;

Снятинського районного суду Івано-Франківської області— Калиновського Михайла Михайловича;

Білоцерківського міськрайонного суду Київської області— Дубановську Ірину Дмитрівну;

Васильківського міськрайонного суду Київської області— Кравченко Лесю Миколаївну;

Вишгородського районного суду Київської області— Рудюка Олексія Дмитровича;

Переяслав-Хмельницького міськрайонного суду Київської області— Керекезу Ярославу Ігорівну;

Фастівського міськрайонного суду Київської області— Суботіна Андрія Валерійовича;

Новоархангельського районного суду Кіровоградської області— Краснопольську Людмилу Петрівну;

Новомиргородського районного суду Кіровоградської області— Орендовського Володимира Анатолійовича;

Кіровського районного суду міста Кіровограда— Антипову Ірину Леонідівну, Мохонько Віталіну Володимирівну;

Буського районного суду Львівської області— Шендрікову Ганну Олександрівну;

Дрогобицького міськрайонного суду Львівської області— Курус Руслану Іванівну, Павлів Зоряну Степанівну;

Мостиського районного суду Львівської області— Джалу Сергія Юрійовича..."

Є застереження в колеги Сидоровича щодо судді Джали. Кандидатуру Джали Сергія Юрійовича поки що вилучаємо зі списку.

"Пустомитівського районного суду Львівської області— Кіпчарського Миколу Олексійовича;

Сокальського районного суду Львівської області— Фарину Лідію Юріївну;

Залізничного районного суду міста Львова— Гедз Богдану Михайлівну;

Личаківського районного суду міста Львова— Мармаша Володимира Ярославовича, Стрепка Назара Любомировича;

Сихівського районного суду міста Львова— Тімченко Олену Валеріївну;

Казанківського районного суду Миколаївської області— Іщенко Христину Валеріївну;

Центрального районного суду міста Миколаєва— Гречану Світлану Іванівну;

Білгород-Дністровського міськрайонного суду Одеської області— Заверюху Валентина Олексійовича;

Болградського районного суду Одеської області— Раца Володимира Анатолійовича;

Іванівського районного суду Одеської області— Погорєлова Ігоря Вікторовича, Тимчука Руслана Миколайовича;

Ізмаїльського міськрайонного суду Одеської області— Баннікову Наталію Володимирівну;

Кілійського районного суду Одеської області— Масленикова Олександра Акимовича;

Комінтернівського районного суду Одеської області— Вінську Наталію Всеволодівну;

Тарутинського районного суду Одеської області— Тончеву Наталю Миколаївну;

Малиновського районного суду міста Одеси— Сегеду Олену Михайлівну; Гребінківського районного суду Полтавської області— Татіщеву Яну Вікторівну;

Кузнецовського міського суду Рівненської області— Малкова Валерія Володимировича;

Рівненського міського суду Рівненської області— Ореховську Кристину Едуардівну;

Сумського районного суду Сумської області— Черних Оксану Миколаївну;

Зарічного районного суду міста Суми — Сидоренко Аллу Петрівну..."

Є застереження щодо Сидоренко. Кандидатуру Сидоренко вилучаємо.

"Збаразького районного суду Тернопільської області— Левківа Андрія Івановича, Олещука Богдана Тарасовича;

Лановецького районного суду Тернопільської області— Радосюка Андрія Васильовича;

Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області— Базана Любомира Теодоровича, Братасюка Віктора Миколайовича, Дзюбановського Юрія Ігоровича, Кунцьо Сергія Володимировича;

Валківського районного суду Харківської області — Токмакову Аллу Петрівну;

Дергачівського районного суду Харківської області— Нечипоренко Інну Миколаївну;

Кегичівського районного суду Харківської області— Куст Наталію Миколаївну;

Чугуївського міського суду Харківської області— Оболєнську Світлану Анатоліївну;

Комінтернівського районного суду міста Харкова— Фанду Оксану Анатоліївну;

Великолепетиського районного суду Херсонської області— Гапоненка Романа Васильовича; Високопільського районного суду Херсонської області— Гуділіну Юлію Юріївну;

Генічеського районного суду Херсонської області— Берлімову Юлію Геннадіївну;

Каланчацького районного суду Херсонської області— Ковальчук Олену Валеріївну;

Новокаховського міського суду Херсонської області— Червоненка Дмитра Валерійовича..."

Пане головуючий, є застереження щодо Червоненка. Вилучаємо його кандидатуру.

"Скадовського районного суду Херсонської області— Клімченка Максима Ігоревича…"

Щодо Клімченка теж є застереження. Вилучаємо його кандидатуру.

"Комсомольського районного суду міста Херсона— Гуцалюка Олександра Володимировича;

Суворовського районного суду міста Херсона— Гонтаря Дмитра Олександровича;

Городоцького районного суду Хмельницької області— Федорук Інну Миколаївну;

Кам'янець-Подільського міськрайонного суду Хмельницької області— Драча Івана Володимировича;

Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області— Піндрака Олександра Олександровича;

Чемеровецького районного суду Хмельницької області— Борсука Валерія Олексійовича;

Ватутінського міського суду Черкаської області— Здоровила Валерія Андрійовича;

Катеринопільського районного суду Черкаської області— Баранова Олега Івановича;

Черкаського районного суду Черкаської області— Соколишину Лесю Богданівну; Придніпровського районного суду міста Черкаси— Кондрацьку Наталію Миколаївну, Степаненка Олександра Михайловича;

Заставнівського районного суду Чернівецької області— Пухарєву Олену Василівну;

Кіцманського районного суду Чернівецької області— Масюк Людмилу Орестівну;

Новоселицького районного суду Чернівецької області— Ляху Генадія Олександровича;

Першотравневого районного суду міста Чернівці— Галичанського Олега Івановича, Стоцьку Ларису Анатоліївну, Скуляка Ігоря Анатолійовича, Федіну Аліну Василівну;

Бахмацького районного суду Чернігівської області— Пархоменка Павла Івановича;

Бобровицького районного суду Чернігівської області— Бойко Валентину Іванівну;

Ічнянського районного суду Чернігівської області— Овчарика Василя Миколайовича;

Коропського районного суду Чернігівської області— Балабу Оксану Анатоліївну;

Прилуцького міськрайонного суду Чернігівської області— Коваленка Анатолія Васильовича;

Семенівського районного суду Чернігівської області— Смагу Сергія Валерійовича;

Сосницького районного суду Чернігівської області — Стельмаха Андрія Петровича;

Талалаївського районного суду Чернігівської області— Тіщенко Людмилу Вікторівну;

Деснянського районного суду міста Чернігова— Григор'єва Руслана Геннадійовича, Самусь Людмилу Володимирівну;

Дніпровського районного суду міста Києва— Астахову Олександру Олександрівну, Курила Андрія Віталійовича; Оболонського районного суду міста Києва— Майбоженко Анну Миколаївну;

Солом'янського районного суду міста Києва— Шевченко Лілію Вікторівну;

Шевченківського районного суду міста Києва— Квашу Антоніну Валеріївну;

Вінницького окружного адміністративного суду — Вільчин-ського Олександра Ванадійовича, Чернюк Аллу Юріївну;

Волинського окружного адміністративного суду — Волдінера Фелікса Арнольдовича;

Дніпропетровського окружного адміністративного суду— Врону Олену Віталіївну, Юхно Ірину Валеріївну;

Житомирського окружного адміністративного суду — Липу Володимира Анатолійовича, Нагірняка Миколу Федоровича, Чернову Ганну Валеріївну, Черняхович Ірину Едуардівну;

Закарпатського окружного адміністративного суду — Луцовича Михайла Михайловича;

Запорізького окружного адміністративного суду — Лазаренка Максима Сергійовича, Прасова Олександра Олександровича, Татаринова Дмитра Вікторовича;

Івано-Франківського окружного адміністративного суду — Панікара Ігоря Вікторовича;

Кіровоградського окружного адміністративного суду— Хилько Любов Іванівну, Черниш Ольгу Анатоліївну, Чубару Надію Вікторівну;

Львівського окружного адміністративного суду — Качур Роксолану Петрівну, Коморного Олександра Ігоровича, Кравчука Володимира Миколайовича, Крутько..." (Шум у залі).

Щодо якого судді? Крутько Олени Василівни? Кандидатуру Крутько Олени Василівни вилучаємо зі списку.

"Лунь Зоряну Іванівну, Мричко Наталію Іванівну;

Миколаївського окружного адміністративного суду — Біоносенка Володимира Вікторовича, Гордієнко Тетяну Олександрівну, Мельника Олександра Миколайовича, Мороза Андрія Олександровича, Птичкіну Вероніку Володимирівну, Устинова Ігоря Анатолійовича..."

Є застереження щодо суддів Мельника, Мороза, Птичкіної і Устинова. Правильно я розумію, щодо цих чотирьох суддів є застереження? Так, я зазначив.

"Одеського окружного адміністративного суду — Бойко Оксану Ярославівну, Бутенка Андрія Володимировича, Свиду Леоніда Івановича, Самойлюк Ганну Іванівну, Танцюру Катерину Олексіївну, Тарасишину Оксану Миколаївну, Юхтенко Людмилу Романівну;

Полтавського окружного адміністративного суду — Слободянюк Наталію Іванівну;

Рівненського окружного адміністративного суду — Друзенко Наталію Василівну, Зозулю..."

Є застереження щодо Друзенко Наталії Василівни, так? А щодо Зозулі Дмитра Петровича немає? Це Рівненський окружний адміністративний суд.

"Сумського окружного адміністративного суду— Гелету Світлану Михайлівну, Кунець Олену Миколаївну, Павлічек Вікторію Олександрівну, Прилипчука Олександра Анатолійовича;

Харківського окружного адміністративного суду — Кухар Марину Дмитрівну..."

Щодо Кухар є застереження. Вилучаємо цю кандидатуру зі списку.

"Сліденка Андрія Вікторовича, Шевченка Олександра Володимировича;

Херсонського окружного адміністративного суду— Василяку Дмитра Костянтиновича, Ковбій Олену Василівну;

Хмельницького окружного адміністративного суду— Майстера Полікарпа Михайловича, Салюка Петра Івановича, Шевчука Олександра Петровича; Черкаського окружного адміністративного суду— Гаврилюка Василя Олександровича, Тимошенко Валентину Петрівну;

Чернівецького окружного адміністративного суду — Боднарюка Олега Васильовича, Дембіцького Павла Дмитровича, Ковтюк Віталіну Олександрівну;

Чернігівського окружного адміністративного суду — Бородавкіну Світлану Володимирівну, Житняк Ларису Олександрівну, Падій Валентину Василівну;

окружного адміністративного суду міста Києва— Васильченко Ірину Петрівну..."

Є застереження щодо Васильченко.

"Вєкуа Нану Гуриєлівну..."

Є застереження.

"Григоровича Павла Олександровича..."

Теж є застереження.

"Клименчук Наталію Миколаївну, Пащенка Костянтина Сергійовича, Смолія Ігоря Володимировича, Федорчука Андрія Богдановича, Шейко Тетяну Іванівну, Чудак Олесю Миколаївну…"

Депутати від "Народного фронту" просять винести за межі проекту постанови кандидатури цих суддів. Правильно я розумію? Виносимо.

"Господарського суду Дніпропетровської області— Бондарєва Едуарда Миколайовича, Назаренко Наталію Григорівну, Суховарова Артема Володимировича;

господарського суду Житомирської області— Кравець Світлану Георгіївну, Прядко Оксану Василівну, Соловей Людмилу Анатоліївну, Шніт Альону Василівну;

господарського суду Івано-Франківської області— Валєєву Талію Емірівну, Ткаченко Ірину Вікторівну;

господарського суду Київської області— Бацуцу Віталія Михайловича, Горбасенка Павла Володимировича, Сокуренко Ларису Віталіївну, Третьякову Оксану Олегівну…"

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увага, є застереження!

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Щодо судді Бацуци є застереження в колеги Осуховського.

"Господарського суду Львівської області— Фартушка Тараса Богдановича;

господарського суду Одеської області— Найфлейша Володимира Давидовича;

господарського суду Харківської області— Добрелю Наталю Сергіївну, Погорелову Олену Вадимівну, Суярко Тетяну Дмитрівну…"

У вас застереження щодо цих суддів. А щодо кого? Візьмете слово тоді.

"Господарського суду Херсонської області— Сулімовську Марину Богданівну;

господарського суду Черкаської області— Кучеренко Оксану Іванівну;

господарського суду Чернівецької області— Тинка Олександра Сергійовича;

господарського суду міста Києва — Гавриловську Ірину Олександрівну, Курдельчука Ігоря Даниловича, Привалова Артема Ігоровича". Закінчили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за ґрунтовну доповідь (Шум у залі).

Шановне товариство, до мене підійшли представники різних фракцій і сказали, що фракції опрацьовували цей список суддів і мають свої дані. Тому зараз я дам слово для виступу представнику кожної фракції парламенту для того, щоб було названо кандидатури суддів, які вони пропонують вилучити. Тільки в мене є велике прохання до представників фракцій: чітко називайте прізвища, щоб вони були зафіксовані і вилучені з проекту постанови.

Пане голово комітету, приймається така форма роботи?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Андрію Володимировичу, чи правильно я вас розумію, що ще додатково з цього списку будуть вилучені якісь кандидатури?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Тоді треба озвучити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, я тому й попросив називати конкретні прізвища, щоб вони були зафіксовані і головою комітету, і секретаріатом фракції.

Можливо, я без запису надаватиму слово.

Андрій Антонищак, фракція "Блок Петра Порошенка". Будь ласка, озвучте пропозиції, які є, але повільно.

АНТОНИЩАК А.Ф. Буський районний суд Львівської області— Шендрікова Ганна Олександрівна;

Дрогобицький міськрайонний суд Львівської області— Курус Руслана Іванівна, Павлів Зоряна Степанівна;

Мостиський районний суд Львівської області— Джала Сергій Юрійович;

Пустомитівський районний суд Львівської області— Кіпчарський Микола Олексійович;

Сокальський районний суд Львівської області — Фарина Лідія Юріївна;

Залізничний районний суд міста Львова— Гедз Богдана Михайлівна;

Личаківський районний суд міста Львова— Мармаш Володимир Ярославович, Стрепко Назар Любомирович;

Сихівський районний суд міста Львова— Тімченко Олена Валеріївна;

Львівський окружний адміністративний суд — Качур Роксолана Петрівна, Коморний Олександр Ігорович, Кравчук Володимир

Миколайович, Крутько Олена Василівна, Лунь Зоряна Іванівна, Мричко Наталія Іванівна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, ці пропозиції в письмовому вигляді надайте голові комітету, щоб він міг їх зафіксувати.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Пане головуючий, я не хотів би, щоб мені довелося знову читати весь список. Щойно депутат запропонував вилучити зі списку кандидатури всіх суддів Львівської області. Він зі Львівщини, як я розумію, і має таку позицію. Зараз так само внесуть свої пропозиції депутати з Миколаївської, Одеської, Кіровоградської областей — і тоді втрачається сенс взагалі далі розглядати проект постанови. На власний розсуд... (Шум у залі). Шановні колеги, я озвучив список. Щодо окремих кандидатур суддів визначили позицію. От щодо них і можемо продовжити дискусію. Якщо є потреба, давайте я почну по-новому зачитувати цей список (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Руслан Князевич, зараз виступають представники фракцій. Наступний виступ — від "Народного фронту".

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Фракції не уповноважували депутатів на ці виступи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я дам слово всім, хто має бажання виступити і має що сказати.

Від "Народного фронту" хто буде виступати? Ємець. Будь ласка, слово надається Леоніду Ємцю.

Ємця нема.

Від фракції Радикальної партії виступає Лозовой. Будь ласка.

ЛОЗОВОЙ А.С. Пророк Еклезіаст з Біблії писав: "І бачив я під сонцем місце суду, а там — одне беззаконня".

Наполягаємо на вилученні кандидатур таких суддів:

Кіровоградський окружний адміністративний суд — Черниш Ольга Анатоліївна, Чубара Надія Вікторівна;

Новоархангельський районний суд Кіровоградської області— Краснопольська Людмила Петрівна;

Кіровський районний суд міста Кіровограда — Антипова Ірина Леонідівна (більш відома в адвокатських колах як глухоніма, тому що без грошей вона нікого не чує, і нічого не бачить);

господарський суд Харківської області— Кухар Марина Дмитрівна, Рильова Вікторія Вячеславівна;

Харківський окружний адміністративний суд — Сліденко Андрій Вікторович;

Чернівецький окружний адміністративний суд — Боднарюк Олег Васильович (хочу проінформувати, що сьогодні подав звернення голові СБУ щодо корупційних дій цього судді);

окружний адміністративний суд міста Києва— Васильченко Ірина Петрівна;

Скадовський районний суд Херсонської області— Клімченко Максим Ігоревич;

Городоцький районний суд Хмельницької області— Федорук Інна Миколаївна;

Львівський окружний адміністративний суд — Крутько Олена Василівна;

Миколаївський окружний адміністративний суд — Мельник Олександр Михайлович;

Вінницький окружний адміністративний суд — Вільчинський Олександр Ванадійович;

Полтавський окружний адміністративний суд — Слободянюк Наталя Іванівна;

Рівненський окружний адміністративний суд — Зозуля Дмитро Петрович;

Харківський окружний адміністративний суд — Шевченко Олександр Володимирович;

Гайсинський районний суд Вінницької області— Дєдов Сергій Миколайович;

Луцький міськрайонний суд Волинської області— Черняк Владислав Валерійович;

Бердичівський міськрайонний суд Житомирської області— Вдовиченко Тетяна Миколаївна;

Богунський районний суд міста Житомира— Костенко Софія Михайлівна;

Дрогобицький міськрайонний суд Львівської області— Павлів Зоряна Степанівна;

Пустомитівський районний суд Львівської області— Кіпчарський Микола Олексійович;

Тернопільський міськрайонний суд Тернопільської області— Дзюбановський Юрій Ігорович;

Комінтернівський районний суд міста Харкова— Фанда Оксана Анатоліївна;

Комсомольський районний суд міста Херсона— Гуцалюк Олександр Володимирович;

Кіцманський районний суд Чернівецької області— Масюк Людмила Орестівна;

Дніпропетровський окружний адміністративний суд — Врона Олена Віталіївна;

Івано-Франківський окружний адміністративний суд — Панікар Ігор Вікторович;

Одеський окружний адміністративний суд — Юхтенко Людмила Романівна;

Херсонський окружний адміністративний суд— Ковбій Олена Василівна;

господарський суд Житомирської області— Кравець Світлана Георгіївна, Соловей Людмила Анатоліївна;

господарський суд Черкаської області— Кучеренко Оксана Іванівна:

господарський суд Чернівецької області— Тинок Олександр Сергійович;

Приморський районний суд міста Одеси— Гончаров Роман Васильович;

Автозаводський районний суд міста Кременчука— Гусач Олександр Миколайович;

Святошинський районний суд міста Києва— Косик Людмила Григорівна;

Приморський районний суд міста Одеси— Луняченко Олександр Анатолійович;

Харківський окружний адміністративний суд— Білова Ольга Валентинівна;

Сумський окружний адміністративний суд — Глазько Сергій Михайлович;

Волинський окружний адміністративний суд — Каленюк Жанна Василівна;

Харківський окружний адміністративний суд — Архіпова Світлана Вікторівна.

Я приношу вибачення, щодо судді Архіпової я помилився. Комітет направив матеріали щодо неї до ВККС на додаткову перевірку.

Дякую (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увага, товариство! Я дуже прошу всіх у залі заспокоїтись перш за все. Зараз внесе свою пропозицію голова комітету. Бо насправді таке обговорення має відбуватись в комітеті, а не в сесійному залі. Тому дуже прошу, щоб голова комітету

запропонував, як нам далі діяти, бо я бачу, що питання неготове до розгляду в залі.

Будь ласка, Руслан Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Шановний пане головуючий! Шановні колеги! Мені дуже боляче і соромно, що щойно з такою тривалою інформацією виступив секретар Комітету з питань правової політики та правосуддя, на вимогу якого ми матеріали щодо третини суддів повернули, а щодо цих, які є у списку, у нього не було жодних застережень. На проекті постанови стоїть його віза. Це означає, що він не проти цих кандидатур! Андрію Сергійовичу, я не знаю, що трапилось, але я відверто кажу: мені шкода, що ми три місяці тримали цих суддів, розглядаючи за вашою пропозицією кожну кандидатуру. Вони не здійснюють правосуддя, але отримують зарплату. Замість того щоб віддати ці зарплати людям, ви платите їх суддям, які нічого не роблять! Після цього парламент не має морального права заявляти, що тут не здійснюється політичний тиск на суддів. Ми зобов'язані міняти Конституцію і позбавляти себе цих повноважень! Це буде справедливо! (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Руслан Князевич, я попросив внести пропозицію, як нам далі діяти.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Якщо немає голосів і немає бажання голосувати, я прошу це питання перенести на інше засідання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, увага! Товариство, послухайте мене, будь ласка, уважно. У порядку денному є величезна кількість важливих питань. Ми зараз можемо ще півгодини повторювати те саме. Але голова комітету вніс пропозицію про перенесення розгляду даного питання. Я думаю, що буде правильним перенести розгляд цього питання і почати розглядати наступні питання. Чи є пропозиція інакша, ніж ця? Всі згодні з цією пропозицією?

Тоді я прошу проголосувати пропозицію... А як перенести розгляд? *(Шум у залі)*.

Отже, товариство, голова комітету пропонує перенести розгляд даного проекту постанови на наступний четвер. Є прохання організувати максимально прозору роботу комітету, провести обговорення з громадськістю, щоб максимально публічно відбувався цей процес. Я впевнений, що тоді ми зможемо тут, у залі, працювати продуктивно і, вибачте, не вчиняти тих баталій, які ми мали сьогодні, в Чистий четвер. Я прошу комітети вносити в зал ті питання, які готові і розгляд яких не забиратиме багато нашого часу, щодо яких ми зможемо одностайно голосувати і підтримувати їх.

Чи я правильно сформулював вашу пропозицію, пане Руслане? Прошу, голова комітету має хвилину для виступу.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Андрію Володимировичу, ви правильно зрозуміли. Тільки я би дуже просив, щоб ми були коректними. Справа в тім, що комітет позбавлений тих повноважень, про які ви казали. Згідно із законом ми не маємо зараз можливості перевіряти і давати висновок щодо будь-якого судді. Ми тільки можемо автоматично запропонувати парламенту проект постанови на підставі подань, які нам надійшли з Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Якщо у нас є якісь застереження чи питання, ми можемо повторно попросити ВККС розглянути відповідні подання — і все.

Принагідно я хочу вибачитись перед десятками суддів, які дивляться на цю ганьбу, що відбувається в стінах парламенту, і попросити їх, якщо питання буде перенесено, обов'язково ще раз приїхати на його розгляд.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Голосуємо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, є пропозиція перенести розгляд даного питання, і ми маємо голосувати за перенесення. Я правильно зрозумів голову комітету, що ми голосуємо пропозицію про перенесення розгляду даного питання? Так, Руслане? Це не потребує голосування. Є пропозиція голови комітету. За пропозицією голови комітету ми переносимо дане питання і переходимо до розгляду інших питань порядку денного.

Я хочу вибачитись перед суддями за те, що на сьогодні це питання не було готове до розгляду. Я впевнений, що на наступний раз ми зможемо прозоро, професійно підготувати до розгляду дане питання. Вибачте. Дякую вам.

____

Переходимо до розгляду інших питань. Є вимога депутатської фракції "Опозиційний блок" та депутатської групи "Воля народу" оголосити перерву.

Вам потрібна перерва чи достатньо, щоб ви виступили? Будь ласка, заяву виголошує Бойко. Три хвилини. З трибуни. І розглядаємо далі питання.

БОЙКО Ю.А., член Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Опозиційний блок"). Шановний пане головуючий! Шановні народні депутати! Я впевнений, що парламент восьмого скликання увійде в історію України як унікальний. Унікальність цього парламенту не в тому, що з самого початку його роботи відбувається порушення всіх законів і регламентних норм, парламентом же й прийнятих, і навіть не

в тому, що деякі наші колеги на доповнення до високого звання народного депутата України добровільно взяли на себе зобов'язання слідчого, прокурора й судді і почали виносити вироки прямо в сесійному залі таким же народним депутатам, як і вони. Унікальність цього парламенту в тому, що жодного дня від початку його роботи сформована правляча коаліція не працювала для своїх виборців і взагалі для людей. Сьогоднішні події якраз є яскравим свідченням тому. Коли ми побачили, що в порядку денному немає жодного з тих питань, які турбують людей, зокрема, питань миру й економічної стабільності, а є тільки політичні декларації, ми зробили висновок: цей парламент дійсно унікальний тим, що він для людей не працює.

Тому фракція політичної партії "Опозиційний блок" залишає за собою право не голосувати за проекти законів, запропоновані до розгляду на сьогоднішньому засіданні, оскільки вони не відображають того, що потрібно виборцям.

._____

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, переходимо до розгляду проектів законів щодо правового статусу та вшанування пам'яті учасників боротьби за незалежність України у XX столітті (№2538 і №2538-1). У порядку денному є цілий блок питань щодо національної пам'яті.

Автори пропонують розгляд за скороченою процедурою.

Прошу підтримати пропозицію про розгляд за скороченою процедурою. Будь ласка, голосуємо.

"3a" — 172.

Дякую вам.

До доповіді запрошується голова Українського інституту національної пам'яті В'ятрович Володимир Михайлович. Будь ласка, з трибуни.

В'ЯТРОВИЧ В.М., голова Українського інституту національної пам'яті. Доброго дня, шановні панове депутати! Дуже радий, що дійшла черга врешті-решт до цього законопроекту за 23 роки незалежності. Я переконаний, що українці і Україна надто довго чекали на такого роду законопроекти. Дуже добре, що врешті-решт ми будемо їх розглядати. Мова йде про чотири законопроекти з так званого декомунізаційного пакета, який є надзвичайно важливий, і перший серед них — це проект Закону "Про правовий статус та вшанування пам'яті учасників боротьби за незалежність України у XX столітті".

Що пропонується в цьому законопроекті? Відповідно до цього законопроекту на державному рівні вшановуються борці за свободу України, тобто ми повертаємо свій моральний борг, дається оцінка агресії і визнається факт агресії більшовицької Росії проти України, визнаються ті, які боролись за незалежність у XX столітті, стверджується, що незалежність 1991 року була відновленою після втрати її на початку XX століття.

Я переконаний, що цей проект закону є надзвичайно важливий, якщо зважити на те, що зараз українці знову захищають свою незалежність. Ті, які зараз на Донбасі протистоять агресору, повинні розуміти, що держава Україна шанує борців за її незалежність.

Я дуже втішений тим, що в розробці цього законопроекту безпосередню участь брав Юрій Шухевич — син Головнокомандувача Української повстанської армії, активний учасник українського визвольного руху. Закликаю вас підтримати цей законопроект, проголосувавши за його прийняття не простою більшістю, а конституційною, тому що справді борці за незалежність цього визнання заслуговують.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, пане Володимире.

До слова запрошується заступник голови Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю Шухевич Юрій-Богдан Романович. Будь ласка, ввімкніть мікрофон на трибуні. Привітаймо Юрія-Богдана Романовича (Оплески).

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р., заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановний пане головуючий! Шановні депутати! Пані і панове! Дійсно, я разом з Українським інститутом національної пам'яті розробляв цей законопроект. Але сталося так, що він за наполяганням уряду був зареєстрований як урядовий. І тоді мені довелося зареєструвати свій законопроект, може, трохи поспіхом, тому що він ще був недостатньо відшліфований. Але профільний комітет його розглянув і рекомендував вам для розгляду.

Шановні пані і панове! Право кожного народу творити свою державу є правом священним. Отже, український народ це право мав, і його боротьба за свою волю і незалежність є і була закономірною. Даний законопроект має за мету увічнити пам'ять всіх осіб, які боролися за державу, що мала постати після руїни, після гноблення чужоземними загарбниками, за її свободу.

Згідно з проектом закону всі особи, які брали участь у збройних, парамілітарних, підпільних, політичних, а також індивідуальних актах у боротьбі за волю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу дати ще дві хвилини Юрію Шухевичу.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. Перепрошую, я виступаю як автор законопроекту, а також від комітету, пане Андрію.

Отже, всі особи, які брали участь в цій боротьбі в збройних, парамілітарних, політичних структурах і організаціях, а також персонально, визнаються борцями за волю і незалежність України. Це Союз визволення України ще до Першої світової війни, такі політичні партії, як РУП, та інші, Легіон Українських січових стрільців, Українська Центральна Рада, Дієва армія УНР, збройні сили Української Держави (Гетьманату), партизанські та повстанські загони Наддніпрянщини, Організація народної оборони "Карпатська Січ", Українська повстанська армія, Організація українських націоналістів, Сойм, а також партії Карпатської України, які створювалися після Другої світової війни, їх було безліч, великих і малих, зокрема, Український національний фронт, Український національний комітет та інші, всі вони боролися. І завдяки цій боротьбі сьогодні ми маємо Українську державу.

Всіх осіб, які боролися...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу дати завершити. Ще 30 секунд.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. ...з початку сторіччя і до прийняття Акта проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року, перелічити просто неможливо. Тому відповідно до проекту закону Кабінет Міністрів має право після розсекречення, вивчення всіх архівів доповнювати цей список.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, ще 30 секунд.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. Ми зобов'язані визнати всіх цих людей обов'язково. Це необхідно хоч би тому, що, як було вже сказано паном В'ятровичем, сьогодні на сході України є війна і ті, які захищають тепер Українську державу, також будуть визнані борцями за її незалежність.

Ми спеціально не зосередилися на якихось відзнаках, привілеях...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Десять секунд для завершення. Пане Юрію, якщо можна, вже завершуйте.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. ...зважаючи на нинішній важкий економічний стан, а також на те, що більшість тих борців за волю України вже відійшли у вічність. Але...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, завершити пану Юрію. Не вимикайте мікрофон, поки пан Юрій не завершить.

Будь ласка.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. Комітет розглянув законопроект і рекомендує Верховній Раді прийняти його за основу. До другого читання можуть бути надані комітету всякі поправки і зауваження до законопроекту, бо наш комітет відкритий для подібної роботи.

Дякую за увагу і прошу всіх підтримати цей законопроект *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже вам дякую за доповідь.

Шановне товариство, ви знаєте, ми дуже довго йшли до цього законопроекту. Правильно сказав пан Юрій Шухевич, що війна за нашу незалежність — столітня. Сто років тому в жовтні 1914 року перші наші добровольці на горі Ключ прийняли бій з російськими окупантами. Сто років ми ведемо війну проти російського імперіалізму, російської окупації. Прийшов час, щоб всі ті, хто з блакитно-жовтим прапором і тризубом воював за Українську державу, були вшановані Українською державою.

Нам під час обговорення треба продумати механізм. Можливо, ми вже зараз внесемо відповідні поправки і даний законопроект приймемо за основу і в цілому. Я пропоную послухати два

виступи за, два — проти і під час обговорення знайти механізм, щоб не затягувати прийняття даного законопроекту в цілому.

Прошу шановних колег записатися на виступи: два — за, два — проти.

Гаврилюк Михайло Віталійович, "Народний фронт". Прошу ввімкнути мікрофон.

ГАВРИЛЮК М.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ №95, Київська область, політична партія "Народний фронт"). Прошу передати слово Медуниці Олегу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

МЕДУНИЦЯ О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ №157, Сумська область, політична партія "Народний фронт"). Фракція "Народний фронт". Шановні депутати, конче необхідно сьогодні прийняти цей проект закону, щоб встановити справедливість по відношенню до тих, хто віддав своє життя в боротьбі за Україну, і вселити впевненість тим, які зараз борються за Україну, що майбутні покоління українців будуть їх пам'ятати. На жаль, попередня влада вела політику шельмування, постійно нам нав'язувала якісь чужі історичні стандарти. Давайте згадаємо ганебне рішення, яким Степана Андрійовича Бандеру позбавили звання Герой України. Фактично нас змушували жити за російськими кальками для того, щоб окупувати нас ідеологічно, а потім — територіально. Територіальна окупація України з боку Росії відбувається зараз.

Тому сьогодні рішення українського парламенту щодо цього проекту закону має бути епохальним. Сьогодні вся Україна дивитиметься, хто з депутатів не проголосував за цей проект закону, бо ті депутати, які за цей проект закону не проголосують,

однозначно є ворогами України, працюють на російського агресора, живуть за чужими українському народу ідеологічними стандартами.

Фракція "Народний фронт" одноголосно підтримає даний законопроект. Ми вважаємо, що всі фракції справді українського парламенту мають так само віддати голоси за цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка Крулько Іван Іванович, Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина".

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"). Фракція "Батьківщина". Наша фракція одностайно проголосує за цей важливий законопроект. Ми сьогодні є свідками відновлення історичної справедливості, коли нарешті борці за свободу і незалежність України українським парламентом і українською державою будуть визнані. Безумовно, цей законопроект треба було приймати ще в 1991 році, відразу після відновлення державної незалежності України. Україні знадобилося 24 роки для того, щоб ті, хто виборював незалежність України, були пошановані і визнані Українською державою. Перед пам'яттю мільйонів тих, кого вже немає в живих, і на честь тих, які є живими, ми відновлюємо сьогодні історичну справедливість.

Народні депутати — члени фракції "Батьківщина" зареєстрували проект постанови №2518, який стосується цього питання. Але сьогодні не та ситуація, щоб з'ясовувати, хто є автор. Важливо, щоб ми зробили цю дуже потрібну справу, насправді покликану консолідовувати Українську державу, показати, що Україна врешті-решт перерізає пуповину, яка з'єднує її з Кремлем і Москвою, які окупували Україну і здійснюють агресію проти нашої держави.

Українці, які є справжніми героями, мають бути пошановані. Наступний крок — це поширення на цих ветеранів, які лишилися живими, дії Закону "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", щоб вони могли отримувати від держави належну їм допомогу. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ленський передає слово Ігорю Мосійчуку. Будь ласка, ввімкніть мікрофон на трибуні.

МОСІЙЧУК І.В. Радикальна партія. Воістину зараз історичний момент і момент істини, коли справді український парламент не просто відновлює історичну справедливість, а демонструє тяглість Української держави від часів УНР і часів відновлення Української держави у Львові 30 червня 1941 року до сьогоднішніх днів.

Мова йде не просто про відзначення і вшанування борців за Україну. Мова йде про визнання на державному рівні січових стрільців, повстанців Холодного Яру, вояків Української повстанської армії. Саме їхні послідовники сьогодні на сході країни боронять територіальну цілісність нашої Батьківщини. Зараз у цьому залі витає дух Симона Петлюри, гетьмана Павла Скоропадського, вождя Євгена Коновальця, Степана Бандери і Романа Шухевича. Своїми голосами тут, у залі, ми звертаємося до них. Сьогодні ми маємо вшанувати не тільки тих, хто ще живий, а й тих, хто загинув, тому прошу зал вставанням вшанувати пам'ять всіх героїв, які поклали свої голови за Україну та українську державність. Слава нації!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Смерть ворогам! (Хвилина вшанування пам'яті)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Слово має Березюк. Будь ласка. Підготуватися Головку. БЕРЕЗЮК О.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Об'єднання "Самопоміч"). Шановні панове депутати! Дві речі мені хочеться наголосити.

Перша річ. Я вважаю, що законопроект, внесений Юрієм Шухевичем, — це не просто символ, а подвійний символ, і тому ми мусимо підтримати саме цей законопроект. Він покликаний відтворити історичний континуум і справедливість.

І друга річ. Ми нічого особливого з вами не робимо, це не героїзм, і нема чим хвалитися. Ми робимо те, що мало бути зроблено 24 роки тому, але через певні соціальні й історичні умови не могло бути зроблено. Тихо, спокійно голосуємо за ці проекти законів і відчуваємо гордість за Юрія Шухевича і інших депутатів, які внесли нам такі пропозиції.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, Головко.

ГОЛОВКО М.Й., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ №164, Тернопільська область, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Свобода". Шановні колеги депутати! Ми сьогодні розглядаємо дійсно історично важливе для нашої нації питання, адже йдеться про відновлення не тільки історичної, а й національної справедливості. Всеукраїнське об'єднання "Свобода" вже понад 10 років порушує це питання. Багато хто нас засуджував раніше, казали, що ми таким чином розколюємо українське суспільство і працюємо для картинки Кремля. Мене тішить те, що уряд врешті-решт прислухався до наших ініціатив і цей законопроєкт буде сьогодні проголосований. Мені прикро, що ми не зробили цього ще

в попередньому скликанні. Багато депутатів, які тоді не проголосували, зараз будуть голосувати. Але я вкотре хочу сказати, що це мало відбутися вже давно.

Товариство, ми сьогодні виконуємо справедливу місію: позбавляємося кайданів Москви і вшановуємо наших героїв. Це наш святий обов'язок. Закликаю всі фракції проголосувати одностайно і спокутувати свою провину перед українськими героями. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Виступ від "Блоку Петра Порошенка". Юрій Віталійович Луценко. Будь ласка.

ЛУЦЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія "Блок Петра Порошенка"). Шановні колеги! Я вперше хотів би звернутися не тільки до залу, а й до наших виборців. Пам'ятаю, коли я приїхав на Львівський майдан, я сказав: тільки тому, що в нас є Галичина, Україна може здобути свободу під час Революції Гідності; тільки тому, що УПА посіяла криваву жертву, котра проросла загонами "Самооборони Майдану", а тепер уже добровольчими батальйонами на сході, у цієї країни є шанс.

Можна по-різному ставитися до Бандери, як це є на сході і на заході України, але не можна не визнавати право українця захищати свої свободи, яким у повній мірі справедливо і законно скористалися всі українські вояки: від січових стрільців до нинішніх добровольчих батальйонів на українській визвольній війні.

Я хотів би, щоб цей проект закону був нашою крихтою пам'яті про криваві жертви, котрі принесли справжні українці за наше право жити у вільній країні і вільно приймати закони для вшанування їхньої пам'яті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, від "Народного фронту" вже виступав Медуниця. Зараз ми послухаємо останній виступ. Я дам слово Ганні Гопко, яка запропонує проголосувати проект закону в цілому. Будь ласка, прошу озвучити пропозиції, щоб це було в стенограмі.

Шановні колеги, пан Юрій як автор проекту закону вважає, що сьогодні ми мали б прийняти даний проект закону тільки за основу. Але є пропозиція прийняти його в цілому. Можливо, ми разом переконаємо пана Юрія, щоб проголосувати в цілому його законопроект з поправкою щодо іншого законопроекту.

Пане Юрію, чи даєте ви згоду, щоб ми з цією поправкою змогли проголосувати в цілому ваш законопроект? Ми вас дуже просимо не відтягувати цей процес і погодитися на те, щоб ми мали змогу проголосувати сьогодні ваш законопроект. Будь ласка, Юрій Шухевич.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. Шановний пане головуючий! Шановні депутати! Я не проти взагалі, але вважаю, що поспіхом ліпити одне до другого зовсім не годиться. Ми хочемо, щоб закон був відшліфований. Ми чекаємо на нього вже 24 роки. То хіба не можна ще почекати два тижні? Або почекайте два тижні, або приймайте тоді законопроект №2538−1, і все. А якщо хочете з двох законопроектів зробити один, то тоді можна говорити тільки про прийняття в першому читанні. Бо з неузгодженого, зліпленого варіанта нічого доброго не вийде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Юрій Луценко. Репліка.

ЛУЦЕНКО Ю.В. Шановні колеги, я звертаю вашу увагу на те, що профільний комітет запропонував прийняти проект закону №2538-1 пана Шухевича. Я думаю, що це правильно і з точки зору історичної, і з точки зору парламентської. Давайте, пане

головуючий, саме законопроект №2538-1 поставимо на голосування й приймемо за основу і в цілому. Це буде справедливо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановне товариство! Я з шаною і повагою ставлюся до пана Юрія і теж переконаний, що ми не повинні відтягувати прийняття даного законопроекту, і тому я питаю залу, чи ви підтримуєте мою пропозицію законопроект №2538-1 авторства пана Юрія Шухевича проголосувати за основу і в цілому, а всі необхідні поправки потім внести шляхом реалізації законодавчої ініціативи кожного депутата? (Оплески).

Шановні колеги, я прошу зайти в зал і підготуватися до голосування. Не маємо ми права відтягувати прийняття таких важливих проектів законів.

Отже, ставиться на голосування проект Закону "Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті" (№2538-1) для прийняття за основу і в цілому. Прошу підтримати це історичне рішення. Будь ласка, голосуємо!

"3a" — 271.

Дякую, шановні колеги. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава! (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо автору законопроекту— легендарній особі Юрію Шухевичу, з яким ми маємо честь працювати.

37

Переходимо до розгляду проекту Закону "Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років".

Є пропозиція авторів про скорочену процедуру розгляду, щоб ми змогли цей законопроект прийняти.

Прошу підтримати пропозицію про розгляд за скороченою процедурою. Будь ласка.

"3a" — 200.

Дякую.

Запрошую до доповіді голову Українського інституту національної пам'яті В'ятровича Володимира Михайловича і одразу повідомляю, що я на правах головуючого на 15 хвилин продовжую засідання, щоб ми змогли прийняти ще два важливих законопроекти. І тому бажано брати слово і виступати тільки тоді, коли є дуже чіткі пропозиції щодо того чи іншого законопроекту.

Пане Володимире, будь ласка, йдіть на трибуну. Ввімкніть мікрофон.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Доброго дня ще раз, шановні депутати! Щиро вам дякую за те, що підтримали попередній проект закону. До розгляду оголошено теж надзвичайно важливий проект Закону "Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні". У 2015 році у зв'язку з 70-ми роковинами завершення Другої світової війни і перемоги над нацизмом дуже багато говориться про згадану війну. На жаль, радянські міфи про цю війну використовуються Російською Федерацією і її пропагандою для того, щоб воювати проти теперішньої України. Нам надзвичайно важливо позбуватися цих міфів.

Крім того, ми знаємо, що Україна була однією з головних арен Другої світової війни і зазнала страшних втрат — до 10 мільйонів вбитих. Також ми знаємо, що перемога над нацизмом стала можливою тільки завдяки участі мільйонів українців, які боролися у складі Червоної армії, сотень тисяч українців, які

боролися у складі Української повстанської армії, сотень тисяч українців, які боролися у лавах армії союзників. Через те наше завдання — повернути справжню пам'ять про роки війни і позбавитися радянських кліше.

Що пропонується цим законопроектом? Закріплення терміна "Друга світова війна" і позбування радянсько-пропагандиського терміна "Велика Вітчизняна війна"; встановлення 8 травня як Дня пам'яті та примирення з метою увічнення всіх жертв Другої світової війни, а 9 травня як Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні.

Надзвичайно важливо, що цим законопроектом передбачено скасування використання радянської символіки під час вшанування пам'яті всіх полеглих у роки Другої світової війни.

Закликаю вас підтримати цей законопроект і врешті-решт на належному рівні, по-українськи вшанувати героїв та жертв цієї війни у 2015 році.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

До слова запрошується голова комітету Третьяков Олександр Юрійович. Якщо можна, будь ласка, виступайте з місця і коротко. Ввімкніть мікрофон.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. Комитет на своем заседании рассмотрел законопроект и предлагает принять его за основу и в целом сразу. Обсуждать нечего. Голосуем.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже вам дякую. Я теж думаю, що зрозумілою є ситуація.

Згодні проголосувати за основу і в цілому? Згодні.

Ставлю на голосування проект Закону "Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років"

(№2539) для прийняття за основу і в цілому. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

"3a" — 261.

Дякую вам. Це також було важливе рішення. І дякуємо Володимиру В'ятровичу.

____

Переходимо до розгляду наступного проекту Закону "Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років" (№2540).

До доповіді запрошується голова Українського інституту національної пам'яті В'ятрович Володимир Михайлович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Шановні панове депутати! До вашої уваги пропонується, напевно, один із найважливіших проектів законів із "декомунізаційного" пакета — "Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років". Головне завдання цього проекту закону — зробити відкритою архівну інформацію про злочини і масові порушення прав людини, які вчинялися в Радянському Союзі.

Аналогічні закони прийняті в 12 посткомуністичних країнах Східної Європи. Рекомендації щодо створення таких законів звучать з боку різних міжнародних і європейських структур, які вважають за необхідне розмежування історичних документів про репресії проти власного народу і документів сучасних спецслужб.

Отже, що пропонується цим законопроектом? Відкрити всі архіви радянських репресивних органів. Зробити ці матеріали доступними, зокрема через їх масове оцифрування. Встановлюється обов'язок щодо оцифрування документів задля їх збереження і удоступнення. Формується єдиний архів документів репресивних органів, який врешті-решт буде незалежний від політичної волі сучасних спецслужб чи силовиків. Запроваджується

європейський принцип доступу: обмежуватися може доступ до інформації, а не до документа. Усувається самоцензура. Відповідальність за поширення інформації нестиме не архівіст, а особа, яка буде її поширювати. Врешті-решт, і це надзвичайно важливо, відбудеться декомунізація теперішніх спецслужб і міліції, які, позбавляючись цих документів, позбудуться ганебної спадщини радянського періоду.

Закликаю вас підтримати цей надзвичайно важливий законопроект для того, аби ми дали належну оцінку нашому минулому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

До співдоповіді запрошується голова Комітету з питань культури і духовності Княжицький Микола Леонідович. Прохання виступати лаконічно й швидко.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт"). Буду лаконічним.

Законопроект історичний, він дає змогу запрацювати повноцінно Українському інституту національної пам'яті і кожному громадянину отримати дані про минуле своє і своєї сім'ї, але викликає, по-перше, багато нарікань, тому що люди, які були агентами КДБ в радянські, сталінські часи, їхні родичі переживають, що вони будуть викриті, по-друге, певну критику, тому що частина архівістів не хоче, щоб архіви були відкриті і передані в Український інститут національної пам'яті, разом з тим архів СБУ і деякі інші архіви підтримують цю ідею.

Наш комітет розглянув цей законопроект. Під час обговорення члени комітету беззастережно підтримали філософію законопроекту, яка зводиться до необхідності забезпечити відкритість архівної інформації репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років, а також перенести ці документи

на електронні носії, але було висловлено зауваження щодо недосконалості механізму передачі безпосередньо цих архівних фондів до нового архіву. Тому комітет рекомендував Верховній Раді визначитися щодо проекту Закону "Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917— 1991 років". Фракція "Народний фронт" законопроект підтримує і просить прийняти його в першому читанні за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи не буде комітет заперечувати, якщо ми проголосуємо законопроект за основу і в цілому?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я виступаю і від фракції, і від комітету. Фракція законопроект підтримує і просить проголосувати його в цілому. Комітет прийняв рішення— на розсуд залу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На розсуд залу. Я розумію.

Є пропозиція проголосувати законопроект за основу і в цілому. Чи є застереження?

Прошу, Березюк.

БЕРЕЗЮК О.Р. Зал визначиться, але проект закону потрібний абсолютно всім. Це безсумнівно. Тільки в мене є одне застереження. Я за те, щоб передати архіви КДБ, МВС, всіх інших репресивних органів СРСР Українському інституту національної пам'яті, але хочу вас запитати: передавати будемо фізично, щоб по дорозі зі Львова до Києва погубилися справи? Я знаю, що треба архіви забрати з небезпечних територій, де вони можуть погубитися, а може, вже давно й погубилися. Але ми будемо централізувати ці справи для того, щоб по дорозі вони погубилися, чи відкриємо філії в кожному архіві, де працівники розкриватимуть цю інформацію, маючи безпечне, якісне, історичне середовище? Це питання для мене є важливе, колеги, бо іноді під

час трансформацій багато чого губиться. Чи не придуманий даний проект закону для цього?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Володимир В'ятрович. Коротка репліка. І переходимо до голосування.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дякую. Пане Олеже, справді, проект закону передбачає передачу цих документів. Те, яким чином це відбуватиметься, очевидно, має бути деталізовано в підзаконних актах. Буде прийнято спеціальну програму щодо передачі цих документів.

Щодо того, чи звозити з регіонів документи в Київ, чи, навпаки, залишати їх на місцях. Я думаю, що ми можемо взяти за основу польську модель. Там створено центральний архів інституту національної пам'яті у Варшаві, а в кожному воєводстві є представництва цього архіву. Цей досвід може бути врахований.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановне товариство, я поставлю на голосування пропозицію про прийняття законопроекту за основу і в цілому. Якщо вона раптом не знайде підтримки, тоді буду ставити на голосування пропозицію про прийняття за основу (Шум у залі). Якщо не буде прийнятий законопроект за основу і в цілому, проголосуємо його за основу (Шум у залі). Добре, спочатку проголосуємо про прийняття за основу.

Проект Закону "Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років" (№2540) ставиться на голосування для прийняття за основу. Прошу визначатися. Будь ласка, голосуємо.

Дякую вам.

Під час обговорення прозвучала пропозиція проголосувати і в цілому. Комітет допускає такий варіант.

Я ставлю на голосування проект Закону "Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років" (№2540) для прийняття в цілому. Хто підтримує, прошу голосувати. Будь ласка, підтримайте.

Дякую за підтримку.

Дякую уряду і Володимиру В'ятровичу за підготовлені законопроекти. Подякуймо пану Володимиру (Оплески).

Є ще два законопроекти з блоку щодо національної пам'яті.

Я оголошую до розгляду проект Закону "Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їх символіки".

Є пропозиція про скорочену процедуру. Прошу всіх підтримати цю пропозицію. Будь ласка, голосуємо.

Дякую.

Нагадую, що я вже оголосив про продовження засідання на 15 хвилин ще 10 хвилин тому.

До доповіді запрошується народний депутат України Ляшко Олег Валерійович. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановні громадяни України! Шановні колеги народні депутати! Сьогодні справді історичний день: у Чистий четвер на 24-му році незалежності справжній український парламент нарешті приймає ті рішення, які мав прийняти одразу після розвалу Радянського Союзу. Саме тому сьогодні й колотить нашу країну, бо ми зразу

не перерізали пуповину, яка з'єднувала нас із країною, де тоталітаризм, комунізм, сталінізм забрали життя мільйонів українських громадян.

На нас, на наші рішення, спрямовані на відновлення історичної справедливості, історичної пам'яті, дивляться не тільки живі — дивляться душі мільйонів людей, у тому числі дітей, невинно убієнних голодоморами, репресіями, війною, переслідуваннями, ГУЛАГами. На нас дивиться історія. На нас дивиться український народ. Сьогодні український парламент прийняв історичні рішення, яких чекала вся країна багато-багато років. Я переконаний, що після прийняття цих історичних рішень наша країна стане новою, по-справжньому демократичною і європейською. Засудження комунізму і нацизму — це наш обов'язок. Нацистська і комуністична системи вбили сотні мільйонів людей. Ні комунізму, ні нацизму в Україні більше ніколи не повинно бути. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується голова комітету Князевич. А потім— обговорення, якщо буде така необхідність.

Будь ласка, Князевич Руслан Петрович. З місця чи з трибуни? З місця. Будь ласка, ввімкніть мікрофон.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Шановні народні депутати! Шановний головуючий! Комітет з питань правової політики та правосуддя на своєму засіданні розглянув проект закону за реєстраційним номером 2558, авторами якого є суб'єкти права законодавчої ініціативи наші колеги Ляшко, Сюмар, Гопко, Соболєв, Кожем'якін, Лозовой, Чижмарь, Луценко, Мосійчук, Скуратовський, Вовк, Шухевич, Березюк, і одностайно прийняв рішення підтримати даний законопроект і рекомендувати Верховній Раді України розглянути його на пленарному засіданні та прийняти за основу і в цілому. Прошу шановних колег підтримати рішення комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, комітет пропонує прийняти законопроект у цілому, так?

Перед голосуванням я надам слово тим, хто вважає за необхідне виступити.

Юрій Віталійович. З трибуни. Будь ласка, ввімкніть мікрофон.

ЛУЦЕНКО Ю.В. Шановний пане головуючий! Шановні колеги! Я взяв слово не для того, щоб агітувати голосувати. Очевидно, що ми підтримуємо цей законопроект. Я взяв слово для того, щоб роз'яснити нашим виборцям і розвінчати міфи, які поширюються. Цей законопроект не забороняє ідеологію, бо це неприйнятно для будь-якої демократичної країни. Цей законопроект забороняє тоталітарний режим, в які б кольори він не фарбувався. Комуністичний, фашистський, будь-який інший тоталітарний режим забороняється і засуджується Україною.

Тому ми боремося не з ідеями, не з філософами, не з науковцями, а з людожерами, які мордували країну, і більше цього в Україні не допустимо, поки тут є демократія.

Прошу підтримати цей важливий, фактично історичний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Справді, сьогодні важливий історичний день. Я пропоную без широкого обговорення голосувати за прийняття законопроекту за основу і в цілому. Очистимось в Чистий четвер від комуністичної зарази і чуми!

Прошу народних депутатів проголосувати за прийняття за основу і в цілому проекту Закону "Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів

в Україні та заборону пропаганди їх символіки" (№2558). Прошу підтримати. Голосуємо!

Дякую за підтримку. Вітаю всіх нас з прийняттям цього важливого історичного рішення.

Ми маємо ще буквально кілька хвилин. І тому я оголошую до розгляду проект Закону "Про націоналізацію майна в Україні держави-агресора та її резидентів".

Прошу розглянути цей законопроект теж за скороченою процедурою. Якщо є підтримка, прошу проголосувати за скорочену процедуру розгляду.

Дякую.

Чи є спільна позиція залу прийняти законопроект за основу і в цілому?

Якщо є спільна позиція авторів законопроекту і комітету, я ставлю на голосування проект Закону "Про націоналізацію майна в Україні держави-агресора та її резидентів" (№2497) для прийняття за основу і в цілому. Прошу підтримати. Голосуємо!

Дякую.

Товариство, я хотів би з'ясувати позиції щодо цього законопроекту: чи треба обговорити, чи не встигли просто проголосувати? (Шум у залі).

Будь ласка, автор законопроекту. Одна хвилина. Виступ із трибуни.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Шанований мною колега Юрій Луценко пропонує направити законопроект на доопрацювання. Ми цей законопроект, шановний Юрію Віталійовичу, мали

прийняти рік тому, коли Росія окупувала наш Крим, забрала майно приватних осіб, майно держави, інше українське майно. Ми мусимо проголосувати цей законопроект. Якщо немає голосів, щоб прийняти законопроект у цілому, давайте приймемо його в першому читанні, доопрацюємо за скорочений термін і приймемо в цілому. Бо це ж нонсенс, коли країна-агресор заробляє мільярди в Україні і за ці гроші фінансується війна проти України. У нас до сих пір працюють російські банки, заправки, страхові компанії, лотереї — все на світі російське. Як ми збираємося перемагати, якщо вони в нас, дурних, заробляють гроші і за наші гроші проти нас воюють, убивають наших людей?! Голосуємо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, слово надається Юрію Віталійовичу. З трибуни. Ввімкніть мікрофон.

ЛУЦЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Крім щирих патріотичних почуттів, законотворці ще мають думати про якість законів. Так ось, варто почитати висновок Головного науково-експертного управління, щоб пересвідчитися в тому, що поставленої в законопроекті благородної мети ми не досягаємо. Є прийнятий нами Закон "Про санкції", який просто погано виконується. Для того щоб його виконувати, не треба приймати ще один закон, треба вимагати дотримання чинного законодавства в тому числі. Натомість запропоновано проект закону, яким передбачається прийняття спеціального закону про те, що колись можливо будуть введені санкції.

Наша фракція не голосує за юридично не підготовлені проекти законів. Максимум, за що ми можемо проголосувати, це за направлення проекту закону на доопрацювання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Будь ласка, Юрій Левченко. Одна хвилина.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. ВО "Свобода", 223-й округ. Ну, дуже добре, що хоч хтось із коаліції пропонує такі проекти законів, тому що, звісно, абсурдним є той факт, що, коли Україна воює з Російською Федерацією, майно Російської Федерації і афільованих юридичних осіб спокійно почувається в Україні, його власники заробляють колосальні гроші, власне, для самої Росії. Я прямо кажу: це маразм, маячня, через яку, до речі, нам не надає нормальної допомоги Захід. Ми будемо голосувати за цей законопроект і пропонуємо всім іншим голосувати за нього.

Я лише хотів би дещо зауважити. На превеликий жаль, цей законопроект має відсильну норму, тобто в ньому пропонується прийняття спеціального закону. Натомість депутати від ВО "Свобода" зареєстрували ще 27 листопада минулого року проект закону, який містить норми прямої дії. В ньому в кількох абзацах ми чітко прописали, що, оскільки Росія конфіскувала наше майно в Криму, тобто вкрала його, ми маємо право забрати все це майно одразу. На жаль, цей законопроект до сих пір навіть не внесений у порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Будь ласка, виступ від "Народного фронту". Андрій Левус. Увімкніть мікрофон.

ЛЕВУС А.М. Шановні друзі! Я хочу насамперед звернутися до пана Юрія Луценка і до фракції "Блок Петра Порошенка". На засіданні Ради національної безпеки і оборони, яке відбулося 25 січня, було прийнято ряд сенсаційних рішень. Дотепер Президент України Петро Порошенко своїм указом не ввів у дію цих рішень. Тому давайте не будемо перекладати з хворої голови на здорову.

Є нормальний законопроект, прийняття якого чекає вся Україна, який унеможливлює, щоб за наші гроші вбивали наших хлопців. Проголосуйте його хоча б у першому читанні. Не треба зараз петляти. І ще раз звертаюся до Президента України з тим, щоб він негайно ввів у дію рішення РНБО щодо застосування санкцій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Репліка. Юрій Луценко.

ЛУЦЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Ще раз почитайте проект закону, який зараз розглядається. Він не передбачає введення механізму санкцій. В ньому просто пропонується колись прийняти закон, за яким можна буде їх ввести.

Давайте напишемо грамотний проект закону, і всі голоси "БПП" будуть віддані за нього. А голосувати за гасла про те, що колись буде введено механізм, є просто політично неправильним і юридично нікчемним.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Обговорення припиняємо. Фракції висловилися. Була пропозиція автора законопроекту прийняти проект закону за основу. Я думаю, що це правильно. Ми зараз спробуємо проголосувати за основу. І потім доопрацюємо даний законопроект, якщо там є якісь недоліки.

Я ставлю на голосування проект...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Повернутись...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Треба повернутись до розгляду. Напевно, так. За Регламентом це буде правильним.

Давайте проведемо голосування і повернемося до розгляду даного законопроекту. Закликаю, щоб ми всі гуртом проголосували за це. Тобто щоб ми повернулися до розгляду.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до розгляду законопроекту №2497. Прошу підтримати. Прошу проголосувати.

"3a" — 177.

Ми не змогли повернутися до розгляду законопроекту.

Я можу ще раз поставити на голосування пропозицію, але ми бачимо, що голосів немає.

Підійшли ще деякі депутати. Це вже буде останнє голосування перед перервою.

Хто за те, щоб повернутися до розгляду цього законопроекту, прошу проголосувати. Будь ласка, голосуйте.

"3a" — 175.

Немає необхідної кількості голосів.

Шановні колеги, згідно з Регламентом я оголошую перерву до 16.00. Дуже прошу всіх прийти дисципліновано о 16-й годині. Ми будемо розглядати проект Закону "Про ринок природного газу" — один з найбільш важливих законопроектів на сьогоднішній день. Тому я прошу всіх без запізнень, дисципліновано о 16.00 зібратися в залі. На тому ранкове засідання оголошую закритим.

Дякую.

ЗАЯВИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ ЩОДО ГОЛОСУВАННЯ

До Голови Верховної Ради України ГРОЙСМАНА В.Б. звернулися із заявами народні депутати України:

ДОБРОДОМОВ Д.Є. (одномандатний виборчий округ №115, Львівська область, самовисуванець): "Прошу врахувати мій голос "за" в результатах голосування за основу і в цілому проекту Закону "Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917—1991 років" (реєстраційний номер 2540) та проекту Закону "Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939—1945 років" (реєстраційний номер 2539)".

ОНУФРИК Б.С. *(загальнодержавний багатомандатний ви- борчий округ, партія "Блок Петра Порошенка")*: "Під час голосування проекту закону №2538—1 Ю. Шухевича не спрацювала моя картка.

Прошу врахувати мій голос "за" в результатах голосування щодо даного проекту закону. Слава Україні!".

СЕМЕНЧЕНКО С.І. (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Об'єднання "Самопоміч"): "Прошу учесть мой голос "за" в результатах голосования по законопроекту №2538-1 в святи с невозможностью проголосовать".

До Керівника Апарату Верховної Ради України ЗАЙЧУКА В.О. звернувся із заявою народний депутат України ВІТКО А.Л. (за-гальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка): "На пленарному засіданні Верховної Ради України 9 квітня 2015 року розглядався і був проголосований за

основу та в цілому проект Закону (№2538-1) "Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті".

Оскільки не спрацювала моя картка для голосування, прошу врахувати мій голос "за" в результатах голосування щодо даного законопроекту та дати розпорядження щодо внесення змін у відповідні результати голосування, оприлюднені на офіційному вебсайті Верховної Ради України".